

Мінчук К. В.

студентка факультету адвокатури,

1 курс, 2 група,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

науковий керівник – **Уманець О. В.**,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого,

кандидат мистецтвознавства, доцент,

доцент кафедри культурології

ЦІННОСТІ У ЧАСОПРОСТОРИ КУЛЬТУРИ

Культура сучасності характеризується надзвичайною динамічністю змін. Зумовлені науково-технічною революцією, формуванням інформаційного суспільства, вони мають наслідками переосмислення сутності загальнолюдських цінностей – добра, істини та краси, їх значущості в духовному бутті людини та соціуму.

У контексті культури епохи первісності поняття цінності поставало як тотожне виживанню людської спільноти як єдиного колективу. У добу Анти-

чності у працях Платона та Аристотеля було стверджено добро, істину та красу як ціннісні основи людства та призма, крізь яку оцінювалася діяльність людини, а також створено перші класифікації цінностей. Релігійний вектор осмислення сутності цінностей став характерною рисою епохи Середньовіччя. В антропоцентричній епісоді Відродження ціннісним стрижнем і центральним елементом системи цінностей стає титанічна особистість, відзначена унікальністю творчого світу, величчю честі та гідності. Із проголошенням культурою Нового часу ідеалів рівності та свободи особистості, поряд із цінностями, які мають особистий вимір, утверджуються такі, котрі декларують пріоритетність соціального порядку, врегулювання буття людини та соціуму, гармонійність співвідношення громадянського та соціального начал. Як найвища цінність, постає свобода у філософії І. Канта, який «розкривав поняття цінності, виходячи з етичних міркувань, водночас вважав, що цінності самі по собі не мають бути, їм притаманна лише значущість, вони суть вимоги, звернені до свободи, цілі поставлені перед нею» [1, с. 89].

Науково-технічна революція, інноваційність – орієнтири буття сучасної людини. Це спричиняє визнання ХХІ ст. як часу кризи моралі, що зокрема виявляється в ціннісних настановах молоді. Люди, існування яких відбувається в режимі «on-line», поступово втрачають власну свободу, стають залежними від розвитку інноваційних технологій. Так, саме існування, адже коли людиною керують технології, це важко назвати духовно сповненим життям.

На осмисленні сутності цінностей сьогодні позначається й конфліктність соціокультурних реалій, які зумовлюють ситуацію ціннісного зламу і зміни в ціннісних настановах індивіда. Система цінностей Людини сучасної українського суспільства перебуває в стадії формування цілісної системності, яка виступає фундаментом суспільства та сприяє його розвитку, формуванню позитивного зв'язку між матеріальним і духовним світом людських цінностей.

У сучасному світі поширюються голод, злидні, жорстокість, насилля, поглиблення майнової нерівності, які заперечують духовні цінності. Емпатія, безкорисливість, відданість, взаємодопомога, самовиховання особистості, саморозвиток, позитивність комунікації як основа парадигми світобачення епох, осяяних вірою в майбутнє, прогрес людства, сьогодні втрачають свою значимість і відбивають «притаманний культурі постмодернізму скепсис щодо сутності аксіологічних опор особистості та Людства» [2, с. 126]. Пріоритетність досягнення особистої мети, бажано найлегшим способом, спричиняє нехтування суспільним благом, інтересами Батьківщини, держави, загрожує сьогодні втратою духовного багатства людства та світу духовних цінностей.

Література

1. Бабенко Ю. А. Теоретичні аспекти дослідження цінностей / Ю. А. Бабенко // Вісник НАКККіМ, 2013, № 3. – С. 88–93.
2. Уманец О. В. Ценностные ориентации и полилог культур в романе М. Зариньша «Фальшивый Фауст» / О. В. Уманец // International Scientific and Practical Conference «Baltic-Sea Region: History. Economy. Society». Vol.5 : Riga, Latvia, July 4–5, 2016/ Conference Proceedings. – Riga: SIA «Baltic Erlander Institute», 2016. – pp. 123–128.

Наконечная А. М.

студентка исполнительско-музыковедческого факультета, 2 курс,
Харьковский национальный университет
искусств им. И. П. Котляревского,
научный руководитель – **Птушкин В. М.**,
Харьковский национальный университет
искусств им. И. П. Котляревского,
народный артист Украины, профессор,
заведующий кафедрой композиции
и инструментовки

ЧЕРТЫ ОРКЕСТРОВОГО МЫШЛЕНИЯ А. ПЯРТА (НА ПРИМЕРЕ ЧЕТВЕРТОЙ СИМФОНИИ)

Оркестровая музыка А. Пярта находится как бы в стороне от магистральных линий развития оркестрового мышления XX и XXI веков, таких, как расширение роли и значения оркестровых групп, расширение инструментария, семантизация пространства и работа с его плотностью [2]. Произведения А. Пярта для ансамбля/оркестра представляют собой музыку, для которой тембр не имеет первостепенного значения, в отличие от многих произведений современного музыкального искусства. Особая техника композиции (названная самим композитором метафорически *tintinnabule* – колокольчики) выводит на первый план высоту звуков, рисунок, соединение голосов по вертикали, звучность в целом. Выработывая свой стиль и технику, А. Пярт изучал творчество старинных полифонистов и писал инструктивные произведения, которые не были предназначены для определенного состава. Тем самым в них прослеживается связь с эстетикой старинной музыки, для которой существенной была высота звуков, но не их тембровое воплощение [1].

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра культурології

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ
(до 150-річчя заснування «Просвіти»)

Тези доповідей учасників
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Харків, 23 квітня 2018 р.

Харків
«Право»
2018

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. В. Уманець,
Г. С. Савченко, О. А. Стасевська*

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти») : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 квіт. 2018 р.). – Харків : Право, 2018. – 212 с.

ISBN 978-966-937-408-0

Збірка містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу (до 150-річчя заснування «Просвіти»)», в яких висвітлені актуальні питання духовного буття сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-408-0

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018